

слід надавати перевагу тлумаченням, наведеним у стандартах та інших нормативних документах. Т. Кияк пропонує враховувати також факт існування технічних і мовних стандартів, що мають різну природу, і розрізняти лінгвістичні стандарти як для термінології в цілому, так і для окремих словотвірних моделей, створення яких є лише одним із попередніх етапів розроблення загального термінологічного стандарту [Кияк 2001, с. 16]. Вибір іноземної мови перекладних словників зумовлюється тим, що саме англійською, німецькою та російською мовами в Україну надходить основний потік науково-технічної інформації.

Відродити українську фахову мову – означає повернути до життя її характерні риси – синтетичність конструкцій та багатий словниковий склад.

Л.О. Симоненко та Б. Рицар стверджують, що саме робота з упорядкування термінології є необхідною умовою ефективного розвитку наукових досліджень, розвитку міжнародної співпраці, видання наукової та довідкової літератури, а також підвищення якості підготовки фахівців у вищих навчальних закладах. Функціональне дослідження термінології передбачає орієнтацію на її комунікативну роль з урахуванням конотативних нашарувань, глибинне пізнання мови як засобу оформлення думки, акумуляції історії народу, інтелектуалізації нації [Цит. за: Стаховська 2001, с. 277]. Тому підготовка висококваліфікованих кадрів для нафтогазового комплексу базового Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу та формування наступної генерації українських інженерів неможлива без опанування фахової мови як на рівні міжнародної наукової термінології, так і на рівні фахової лексики, що має національні корені.

Література

- Гінзбург М. Як зробити українську мову державною де-факто? / М. Гінзбург // Дзеркало тижня. – 10 квітня 2004. – № 14 (489).
 Дорошенко С.М. Формування та розвиток української термінології нафтогазової промисловості : дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 / Дорошенко Світлана Михайлівна. – К., 2004. – 191 с.
 Кияк Т. Ще раз про болочі точки українського термінотворення / Т. Кияк // Українська термінологія і сучасність: збірн. наук. пр. – К.: КНЕУ, 2001. – Вип. IV. – С. 14 – 18.
 Кияк Т. Р. Нормалізація термінології : стан, проблеми, перспективи / Т. Р. Кияк // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – Луцьк : РВВ “Вежа” ВНУ ім. Лесі Українки, 2008. – № 4. – С. 181 – 185. – (Серія : Філологічні науки).
 Микитюк О. До проблеми розвитку української термолексики / Оксана Микитюк // Вісник Нац. ун-ту “Львів. політ.”, 2002. – № 453. – С. 24 – 29.
 Рицар Б. Технічному комітету стандартизації науково-технічної термінології – 10 років : здобутки, проблеми, перспективи / Б. Рицар // Вісн. Нац. ун-ту «Львівська політехніка». – 2002. – № 453 : Проблеми української термінології. – С. 3 – 11.
 Стаховська Н. Термін як елемент системи мовного вираження спеціальних понять / Н. Стаховська // Українська термінологія і сучасність: зб. наук. праць. – К. : КНЕУ, 2001. – Вип. IV. – С.277 – 280.

РОМАШКО Х.В.

(Львівський національний університет імені Івана Франка)

ІНТЕРНЕТ-ДИСКУРС ЯК ГЛОБАЛЬНЕ МІЖКУЛЬТУРНЕ ЯВИЩЕ ТА ОБ’ЄКТ ЛІНГВІСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Стаття присвячена характеристиці нового на даний час глобального засобу комунікації – інтернету – а саме інтернет-дискурсу в лінгвістичному аспекті. Продемонстровано механізм його оформлення у французьких молодіжних чатах.

Ключові слова: інтернет-дискурс, молодь, віртуальна комунікація.

Romashko H.V. Internet-discourse как глобальное межкультурное явление и объект лингвистического исследования. Стаття посвящена характеристике нового на данное время глобального средства коммуникации – интернета – а именно интернет-дискурса в лингвистическом аспекте. Продемонстрировано механизм его оформления во французских молодежных чатах.

Ключевые слова: интернет-дискурс, молодёжь, виртуальная коммуникация.

Romashko K.V. Internet discourse like global intercultural phenomenon and object of linguistic study. The article is dedicated to the characteristics of new global media of communication – internet – especially internet-discourse in linguistic aspect. There is demonstrated the mechanism of its realization in French youth chats.

Key words: internet-discourse, youth, virtual communication.

У зв’язку зі стрімким розвитком мережі Інтернет віртуальна комунікація та Інтернет-дискурс стали об’єктом уваги українських і зарубіжних лінгвістів. Поява віртуального комунікативного середовища як особливої сфери реалізації мови, викликає потребу в аналізі нових мовних засобів, у зв’язку з тим, що дотепер наукові пошуки ґрунтувалися в основному на вивченні загальноновживаної та регламентованої мови. **Об’єктом нашого дослідження стала молодіжна субмова у французьких чатах.** Ми зосередилися на її характеристиці та аналізі функціонування у веб-мережі, а також визначенні низки

соціолінгвістичних та комунікативно-прагматичних чинників які, сукупно чи окремо, впливають на появу цієї субмови в Інтернеті, що склало предмет дослідження. В даний час можемо говорити про формування нового дискурсу у новому комунікативному просторі – віртуального, який з часом може помітно впливати на мовленнєву поведінку всього суспільства. **Метою нашого дослідження є з'ясування соціолінгвістичних і комунікативно-прагматичних особливостей франкомовних молодіжних чатів.** Одним із важливих завдань для реалізації мети роботи є визначення місця чату як жанру Інтернет-дискурсу, а також встановлення структурних особливостей організації французького інтернет-дискурсу в чаті.

Під інтернет-дискурсом розуміють складний соціолінгвістичний феномен сучасного комунікативного середовища, який детермінується соціокультурними, політичними, прагматичними, психологічними та іншими конституюючими чинниками [Галичкіна 2001, с. 5], має лінгвістичну (зв'язний текст чи його семантично значущий і синтаксично завершений фрагмент) та екстралінгвістичну (знання про світ, думки, настанови, мету адресанта) структуру; характеризується спільністю світу, який будується впродовж розгортання дискурсу його адресантом та інтерпретується адресатом [Сигал 1999, с.3].

У нашому дослідженні дотримуємося погляду на текст як на продукт дискурсивної діяльності, базову одиницю дискурсу, яка є кінцевим результатом процесу мовленнєвої діяльності, що набирає певної зафіксованої форми [Круковський, Мелішкевич, Припишнюк 2000, с.60]. Таким чином, електронні тексти мережі інтернет та електронні тексти чатів, зокрема, визначаються як окремий тип дискурсу. Інтерактивна та письмова форма медіатизованої асинхронної комунікації в чатах визначає її як **письмовий інтерактивний реєстр або усне мовлення на письмі** [Bevort, Breda 2001, с.14]. Його неоднотипний характер одночасно володіє характеристиками усного та письмового дискурсу, до яких користувачі додають цілком нові специфічні знаки, такі як, наприклад, *смайли*, призначені компенсувати брак невербальних та паравербальних соціальних та афективних параметрів мовленнєвих обмінів. Відсутність паралінгвістичних компонентів у віртуальному спілкуванні веде до їх заміни графічними чи анімованими смайлами, котрі найчастіше використовуються у чаті як один із сигналів встановлення контакту (наприклад, (☺ :-*), згоди з мовцем або схвалення (ОК), образи або смутку (:-) тощо. Ці самі смайли, використані у чатах, служать сигналом того, що читач ознайомився з повідомленням, але йому немає чого додати до сказаного: він може висловити лише свої почуття [Петрова 1998].

Особливістю франкомовного Інтернет-дискурсу є те, що він являє собою інтеграцію французької та англійської мов. Лише відносно невелика кількість користувачів від загальної кількості (72 млн.) мовців послуговуються фр.мовою. Тому серед франкомовних користувачів мережі Інтернет розповсюдженим є жаргон спілкування, що поєднує французьку та англійську мови і називається *franglais: kisser, week-end (WE), on roule coool i m.n.* [<http://chat.voila.fr/> 2008]

До мовних факторів специфіки інтернет-дискурсу належить гібридність [Шевченко 2006, с.153], так як інтернет-дискурс вирізняється письмовою формою реалізації, але будується за принципами усного розмовного мовлення: *Je c c po bien : le francé sur le rézo, mais la mitié donne la couleur à la vie;* використання фіксованих правил спілкування (етикет мережі Інтернет); наявність гіпертекстів тощо. З позамовних слід виділити анонімність комунікантів, віддаленість у просторі, опосередкований контакт.

Однією з особливостей віртуального дискурсу, котра частково зумовлює його дифузну природу, є поєднання різних дискурсів, які в комунікативному сегменті Інтернету представлені такими формами міжособистісної комунікації, як електронна пошта, чат, форум, ICQ, MSN, Google talk, skype та Інтернет-щоденників, чи блог. Короткий огляд цих форм є своєрідним технологічним та дискурсивним фоном, що дозволяє виявити особливості дискурсу чатів [Заборовская 2006, с.43]. Специфіка віртуального дискурсу, на відміну від інших типів дискурсу, значною мірою зумовлюється технологічними параметрами середовища, у якому він існує. Результатом цього є багатофункційність чату, що за допомогою гіпертекстової організації простору мережі перетворюється у своєрідну дифузну форму віртуального спілкування. У комунікативному сегменті Інтернету спілкування осмислюється у роботі з теоретичних позицій діалогічного спілкування. При цьому діалог треба розуміти у його традиційному значенні- як мовну категорію, що являє собою «обмін такими висловлюваннями, котрі природно породжуються одне одним у процесі розмови» [Іванов 2000, с.6]:

Nadège dit :

jsais pas si c'est très clair

Matcheu... dit :

lieu bizarre tu veux dire pr leur rencontre ?

Nadège dit :

oui par exemple mais plutot son environnement général

Matcheu... dit :

son voisin ???

Незалежно від форми спілкування (синхронна/асинхронна) у віртуальному діалозі незмінно присутній мовець і читач, а точніше я-що пише і ти-що читає. Однак відкритість віртуального простору веде до почергової зміни ролей та надає можливість діяти вибірково (слухач може відповідати або не відповідати на кожне висловлювання співрозмовника, обирати фрази, на які бажає зреагувати). Потенційно межі множинності ти-що читає розширені до нескінченності, що перетворює практично будь-яке повідомлення у мережі в явний чи імпліцитний полілог. Слід зазначити, що режим спілкування – синхронний (on-line) або асинхронний (off-line) – по-різному впливає на формування віртуального діалогу.

Відмінність між реальним і віртуальним діалогами виявляється вже на рівні структурної організації. Діалог залишається потенційно відкритим для появи нових реплік. ситуація першого спілкування незнайомих людей у чаті (найпоширеніша) є особливою ситуацією, яка своєю виїтковістю диктує досить жорстко закріплену початкову фразу діалогу – знайомство, після котрого вже друга та третя фази діалогу можуть і не настати. [Заборовская 2006, с.7]. Привітання та звертання, призначені для встановлення контакту та демонстрації тієї соціальної платформи, на якій передбачається розгорнути взаємодію, у чат-комунікації є своєрідною демонстрацією ігрового модусу спілкування, що являє собою одну з характерних особливостей віртуального дискурсу. Цим пояснюється переважне використання привітань типу *salut roum, Koi di 9 leila?* тощо, котрі досить часто доповнюються різними смайлами, щоб додати висловлюванню емоційності. Зміна мовленнєвих суб'єктів як основна прикметна риса діалогу у віртуальному спілкуванні нейтралізується з технологічних причин: наприклад, обмежена кількість знаків для одного повідомлення, (450 символів в ICQ чи MSN). Дуже поширеним у чаті є сигнал перевірки зв'язку, який найчастіше передається фразами *t'es la? T'es ouuuu?*

Мовчання як смислотворча категорія у віртуальному спілкуванні втрачає свою комунікативну значущість, оскільки у більшості випадків воно ініційоване не адресатом чи адресантом, а виникає з різних технічних причин. Виявити своє існування у віртуальному просторі особистість може лише за допомогою тексту, тобто мовчання, тобто відсутність текстів, часто означає й відсутність особистості, в окремих випадках – небажання комунікувати. Таким чином, із цілої низки прагматичних функцій, притаманних мовчання у реальній комунікації, у віртуальному діалозі залишаються лише дві: вичікувальна (для синхронних форм спілкування) та дисконтактна (для обох форм).

З огляду на тип одержувача модус організації оповіді в інтернет-дискурсі може бути адресатним або безадресатним (приватний чат чи загальна кімната) або автокомунікативним, при цьому неоднорідність адресатного модусу дозволяє виокремити в ньому аксіальний (спілкування з конкретним знайомим адресатом) та ретіальний (численні незнайомі адресати) оповідні модуси. Ознакою інтернет-дискурсу франкомовних молодіжних чатів є також поділ адресатів на знайомих та незнайомих, який відбувається за рівнем ознайомленості з реальними якостями особистості (якщо людина знайома в реальному житті або з попереднього спілкування в чаті, ступінь щирості висловлювань зростає) [Винокур 1993, с.6].

По вісі раціональності, інтернет – дискурс знаходиться між офіційно-діловим стилем, що характеризується суворим поділом на логічні відрізки, та між розмовно-побутовим стилем, що характеризується чітко вираженими авторськими засадами й емоційно забарвленим мовленням. Інтернет-дискурс чатів представлений гіперкороткими повідомленнями, що несуть зміст. На думку В.Г.Борботько, зміст має комунікативну орієнтацію: «...la forme de l'expression est neutre à l'essence du contenu, à la véracité de l'information transmise» [Борботько 1976, с.65], тож, незважаючи на закодованість послань у молодіжних чатах, на морфологічні, фонологічні та синтаксичні відхилення від стандартизованої французької мови, інтернет-дискурс є ефективним та популярним засобом передачі інформації та спілкування, носить соціально-детермінований характер, відображає трансформаційні процеси у суспільстві, - зростання впливу та використання Інтернет-комунікації. Це зумовлює важливість та актуальність **результатів** нашої роботи, котрі передбачають **систематизацію та класифікацію віртуального мовлення французької молоді, укладення міні-словника термінів та позначень, використовуваних серед французьких підлітків та студентів. У перспективі** вбачаємо доцільність зведення проаналізованої інформації в **ознайомчий матеріал з метою використання в курсі сучасної французької мови для студентів-філологів.**

Література

Галичкіна Е.Н. Специфика компьютерного дискурса на английском и русском языках (на материале жанра компьютерных конференций) : автореф. дис. ... канд. Филол.наук: 10.02.20 /Волгоградск.гос. пед.ун-т. – Волгоград, 2001. – 19 с. Сигал К.Я. Проблема иконичности в языке: (на материале русского синтаксиса) : автореф. Дис. Канд.фил. наук: 10.02.19/ Рос.акад.наук. –Ин-т языкознания. - М., 1999. – С.26. Круковський В.І. Мелішкевич С.В., Припишнюк Я.І., Специфіка функціонування заголовка у французькому патенті на винаходи та його перекладу// Вісник київського Національного університету імені Тараса Шевченка. – Серія іноземна філологія. – К.:

видавнично-поліграфічний центр «Київський університет», 2000. – вип.29. – С.59-61. *Bevort E, Breda I.* Les jeunes et Internet. Représentations, usage et appropriations. Centre de liaison de l'enseignement et des moyens d'information (Clemi), Paris, 2001. *Петрова Н.* Русский Интернет как открытое фольклорное сообщество. – 1998. [on line] – Метод доступу: <http://www.rik.ru/vculture/folklor/index.html> <http://chat.voila.fr/> *Шевченко І.С.* Дискурс і когнітивно-комунікативна парадигма лінгвістики//Мова.Людина.Світ: до 70-річчя професора М.Кочергана: Збірник наукових статей/Відп.ред.Тараненко О.О. – К.:Вид.центр КНЛУ, 2006. – С.148-156. *Заборовская С.В.* Особенности виртуального дискурса в пространстве Интернет (на примере интернет-дневников): дис.канд. филол. наук: 10.02.02 / Харьковский национальный ун-т им. В.Н.Каразина. — Х., 2006. — С.217. *Иванов Л. Ю.* Язык Интернета: заметки лингвиста // Словарь и культура русской речи. – М.: Азбуковник, 2000. - С.6-7. *Винокур Г.* Информативная и фатическая речь как обнаружение разных коммуникативных намерений говорящего и слушающего // Русский язык в его функционировании. Коммуникативно-прагматический аспект. - М. 1993, с.5-29. *Борботько В.Г.* Структурные характеристики дискурса (на материале французского языка).- М., 1976. 172 с. *Коломієць Н.В.* Дискурс Інтернету як різновид дискурсу// мовні і концептуальні картини світу. – К., 2001. - №6. – С.93-97. <http://www.dicodunet.com/actualites/weblogs/12191-un-chat-room-et-infos-utiles-pour-lundi-prochain.htm> <http://chat.ados.fr/> <http://www.animation29.org/redac8.htm>

САХНОВА О.И.

(Таврический национальный университет им. В.И. Вернадского)

ТЕРМИНЫ «СТАНДАРТ», «СУБСТАНДАРТ», «СЛЕНГ», «ЖАРГОН», «АРГО» В ЛИНГВИСТИЧЕСКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ

У статті розглянута історія розповсюдження лінгвістичних термінів «стандарт», «субстандарт», «сленг», «жаргон» та «арго». Проаналізовано їхні дефініції, завдяки чому робиться висновок про їхні спільності та відмінності у різних лінгвістичних традиціях та у різних авторів, що сприяє диференціюванню цих термінів у лінгвістиці.

Ключові слова: стандарт, субстандарт, сленг, жаргон, арго, лінгвістична традиція.

Сахнова О. И. Термины «стандарт», «субстандарт», «сленг», «жаргон», «арго» в лингвистической литературе. В статье рассматривается история распространения лингвистических терминов «стандарт», «субстандарт», «сленг», «жаргон» и «арго». Проведен анализ их дефиниций, благодаря чему делается вывод о их сходствах и различиях в разных лингвистических традициях и у разных авторов, что способствует дифференциации этих терминов в лингвистике.

Ключевые слова: стандарт, субстандарт, сленг, жаргон, арго, лингвистическая традиция.

Sakhnova O. I. Terms “standard”, “substandard”, “slang”, “jargon”, “argot” in linguistic literature. The article dwells upon the history of the spreading of linguistic terms “standard”, “substandard”, “slang”, “jargon” and “argot”. The analysis of their definitions carried out in the research makes it possible to draw a conclusion about their similarities and differences in different linguistic traditions and in the view of different authors, which helps to differentiate these terms in linguistics.

Key words: standard, substandard, slang, jargon, argot, linguistic tradition.

В лингвистической литературе довольно часто фигурируют термины «стандарт», «субстандарт», «сленг», «жаргон», «арго». Все они хорошо знакомы филологу, и, казалось бы, не требуют разъяснений. Но изучение контекстов, в которых эти термины встречаются, а также анализ их словарных дефиниций приводят исследователя к выводу о том, что понятия, обозначаемые этими терминами, не столь прозрачны.

Цель данной статьи – анализ означаемых терминов «стандарт», «субстандарт», «сленг», «жаргон» и «арго» для более точной их дифференциации.

Поставленная цель потребовала решения следующих **задач**:

1. провести анализ определений терминов «стандарт», «субстандарт», «сленг», «жаргон» и «арго» в лингвистической литературе;
2. выявить сходства и отличия в дефинициях изучаемых терминов;
3. проследить эволюцию значения терминов «сленг», «жаргон» и «арго»;
4. сделать выводы об употреблении терминов «стандарт», «субстандарт», «сленг», «жаргон» и «арго» в современной лингвистике.

Предметом исследования являются сходства и отличия в употреблении терминов «стандарт», «субстандарт», «сленг», «жаргон» и «арго»; **объектом** – дефиниции данных терминов.

В научных работах нередко коррелируют термины «стандарт», «субстандарт» и «нонстандарт». Согласно Словарю лингвистических терминов «языковой стандарт – образцовый, нормализованный язык, нормы которого воспринимаются как «правильные» и общеобязательные и который противопоставляется диалектам и просторечию» [Ахманова 1969, с. 532], т.е. языковой стандарт следует рассматривать как синоним литературного языка.